

РЕШЕНИЕ

№ 1561

гр. София, 10.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, V КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 18.02.2022 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Пламен Горелски

**ЧЛЕНОВЕ: Антони Йорданов
Димитрина Петрова**

при участието на секретаря Грета Грозданова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **11259** по описа за **2021** година докладвано от съдия Пламен Горелски, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по реда на чл. 285, ал. 1, изр. второ, вр. чл. 3 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, вр. Глава единадесета от Административнопроцесуалния кодекс.

С Решение № 4255/29.06.2021 г., постановено по адм. дело № 7/2021 г., Административен съд София – град, 47^{-ми} състав, по искова молба от П. П. В. е осъдил Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, при Министерство на правосъдието да заплати на ищеца обезщетение за неимуществени вреди, в размер на 800 лева, за периода на престой в ареста, в [населено място] - 06.11.2015 г., до 15.01.2016 г., заедно със законната лихва от датата на предявяване на исковата молба, като е отхвърлил иска над тази сума, до претендирания размер на обезщетение 9 000 лева. Против това решение са подадени две касационни жалби, съответно - от Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, посредством упълномощен юрисконсулт и от ищеца П. П. В., чрез адвокат К. Д..

Касаторът ГД „ИН“ счита съдебното решение за неправилно, поради нарушение на материалния закон и необоснованост, понеже Съдът: не е изяснил „действителната фактическа обстановка“; достигнал е до погрешни изводи; не е установил неизпълнено от ответника задължение за фактическо действие; ищецът не е доказал да е понесъл твърдените неимуществени вреди; размерът на присъденото обезщетение е завишен и несправедлив; неправилно е отказано присъждане в полза на ответника,

на юрисконсултско възнаграждение.

В съдебното заседание пред касационния съд жалбата от ГД „ИН“ се поддържа от юрисконсулт, който заявява желание за юрисконсултско възнаграждение.

С касационната жалба от името на ищеца се оспорва съдебното решение, относно размера на присъденото обезщетение. Счита се, че: съдът неоснователно и безкритично се е доверил на представена от ответника справка за състоянието на арестните помещения в [населено място], вместо на свидетелските показания. Ищецът и адвокатът му не се явяват в съдебното заседание. С писмено заявление от 18.02.2022 г. адвокатът пледира за уважаване на касационната жалба, като претендира възстановяване на разноски за адвокатско възнаграждение, на основание чл. 38, ал. 1, т. 3, предл. второ от Закона за адвокатурата.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура дава заключение за основателност на касационната жалба от ГД „ИН“.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. – ГРАД, като анализира наличните в делото доказателства и възраженията на страните, приема следното.

Касационните жалби са процесуално допустими, но неоснователни.

С исковата молба ищецът е претендирал заплащане на обезщетение, в размер на 9 000 лв. за претърпени неимуществени вреди по време на престоя му в ареста, в [населено място], за времето от 06.11.2015 г., до 15.01.2016 г. (два месеца и 09 дни), поради лошите битови условия: недостатъчно жилищна площ в килията; липса на възможност за проветряване; липса на тоалетни в килиите и на достъп до течаща вода: ползвана на етажна обща тоалетна, заедно с другите задържани, до която бил съпровождан само два пъти на ден - сутрин и вечер, а през останалото време задоволявал физиологичните си нужди в килията, в шишета; получени през първите дни от престоя стомашно-чревно разстройство, гадене, повръщане и отпадналост, като здравословното му състояние се влошило в следващия месец, защото не му било обърнато внимание; липса на пряка слънчева светлина; неосигуряване на: свиждане с близки и престой на открито, на разнообразна и качествена храна, облекло и достатъчно отопление за студените дни и нощи. Неимуществените вреди са дефинирани като: прояви на агресивност; душевни кризи; „затвореност“ в себе си; силни чувства на униние, на страх и безпомощност, които продължили и една година, след като бил освободен. С тези твърдения е обосновал тезата си, че по време на задържането е бил подложен на нечовешко отношение.

Първоинстанционният съд е изяснил обективно, пълно и всестранно релевантните за предявения иск факти и обстоятелства. Указал е на страните доказателствената тежест, с оглед характера на съдебното производство по Част Седма ЗИНЗС. От страна на ищеца са ангажирани гласни доказателства (разпитани двама свидетели), а ответникът е представил писмени такива, включително, досежно битовите условия в арестните помещения и организацията там. За да обоснове крайния си извод за частично уважаване на исковата претенция, Съдът е анализирал подробно свидетелските показания, както и представената от ответника, изготвена от началника на Районна служба „Изпълнение на наказанията“ – П. Справка от 26.08.2020 г., относно „извършена проверка на обстоятелствата, цитирани в исковата молба“.

Изложени са от Съда нарочни мотиви, относно всяко едно от ищцовите твърдения, като е прието за недоказано, че: в килията не е имало мебели; ищецът е имал реално здравословни проблеми, както и че му е отказана медицинска помощ, при положение, че сам е отказал настаняване в лечебно заведение, „по предложение на доктор П.,

както и предписаната терапия“; правото на ищеца, на престой на открито е било нарушено, понеже веднъж дневно е извеждан за 30 минути на пространство от 6-7 кв.м.; не му е позволявано свиждане и телефонни разговори. Твърденията на ищеца за обратното са дискредитирани от Съда, с позоваване на представени от ответника и неопровергани писмени доказателства. Оплакването за качеството и количеството на храната, както и на отоплението в ареста Съдът е приел за неоснователно и недоказано, понеже ответникът е осигурявал храна и отопление, а преценката, дали храната е достатъчна и вкусна, както и дали отоплението е достатъчно, е субективна. За основателни и доказани са определени оплакванията, за „лоши битови условия, като е прието от Съда, че: за периода от 03.12.2015 г., до 15.01.2016 г. ищецът е пребивавал в помещение, в което всеки от задържаните е разполагал с по-малко от 2 кв.м., конкретно – с 1,67 кв.м. жилищна площ; никоя от килиите в процесния арест не е разполагала с тоалетна и течаша вода, отчитайки факта, че дейността на ареста е била прекратена впоследствие, поради невъзможност за реконструкция и осигуряване на битови условия, съгласно „европейските изисквания“; на ищеца не било предоставен спално бельо; килиите не са разполагали с естествена светлина, която да е непосредствена, а същите са били осветявани през деня от прозорци в коридора, като светлината е прониквала през решетките на вратата на килията. Тези изводи Съдът е обосновал, както с представените писмени доказателства, така и с показанията на свидетелите на ищеца, чиито показания, в условията на насрещно доказване не са опровергани от ответника. Въз основа на приетите за доказани факти и обстоятелства, правилен е изводът на Съда за осъществено от страна на ответника незаконосъобразно бездействие, по отношение осигуряване на ищеца В., по време на задържането му под стража „нормални битови условия, които не засягат неговото физическо и психическо здраве и не накърняват човешкото му достойнство“. За да приеме поставянето на ищеца в помещение с площ, по – малка от 4 кв.м. Съдът е отчел, че нормата на чл. 43, ал. 3 ЗИНЗС е действала, считано от 01.01.2019 г. (извън исковия период), но се е позовал на решението от 27.01.2015 г. на ЕСПЧ, по делото Н. и други, срещу България. Според § 249 и § 241 от решението на Европейския съд по правата на човека, по делото „Н. и др., срещу България“, достъпът до правилно оборудвани и хигиенични санитарни помещения е от изключително значение за запазване на чувството на затворниците за лично достойнство; „що се отнася по-специално до достъпа до тоалетни, тоалетни чинии, поставени в ъгъла на килията и лишени от каквото и да било отделяне от жилищната площ или отделена от една преграда с височина от един метър или метър и половина е не само неприятно от хигиенна гледна точка, но и лишава задържания от възможността за използване на тоалетната в каквото и да било уединение, защото той или тя остава постоянно видима за другите лишени от свобода, седящи на леглата, а също и за надзирателите на затвора, гледащи през шпионката“. С оглед на това е неоснователно възражението на касатора ГД „ИН“ в тази връзка, както и останалите, дефинирани по – горе възражения. Нормата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС възлага на ответника тежестта да докаже, че ищецът не е бил поставен в неблагоприятни, по смисъла на чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 ЗИНЗС условия. Разпоредбата на чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС приравнява на „нечовешко и унижително отношение“, по смисъла на ал. 1 и: „поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна

активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност“. Каза се обаче, че ответникът не е опровергал приетите от Съда за установени и доказани факти.

Неоснователна е и касационната жалба от ищеца. Споделен от касационната инстанция е изводът на първоинстанционния съд за недоказаност от страна на ищеца, на всички негови твърдения. Справката, представляваща официален документ (чл. 179, ал. 1 ГПК), която Съдът подробно е обсъдил в решението си, не е била оспорена от ищеца или от адвокатата, съответно – ищецът, посредством други писмени и/или гласни доказателства не е установил наличието на факти, различни от тези, които Съдът е приел за недоказани.

За оценяване въздействието на споменатите по – горе неблагоприятни условия (см. чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС) Съдът правилно е съобразил кумулативните последици от тези условия върху ищеца и срока на задържането, предвид разпоредбата на чл. 284, ал. 2 ЗИНЗС. За признатата за основателна и доказана част от исковата молба, и на основание чл. 52 ЗЗД Съдът правилно е определил по справедливост размера на обезщетението, съответстващ на претърпяното от ищеца страдание, съобразно интензитета на увреждането, степента на доказване твърденията за причинени неимуществени вреди. Този размер съответства на степента и интензитета, на създадения у П. В. дискомфорт, в резултат от: поставяне в помещение с разполагаема за всеки обитател площ, по малка от 4 кв.м (от около 1,67 кв.м.) липса в килиите на тоалетна и течаща вода; непредоставяне на спално бельо; липса в килиите на достатъчно естествена светлина. Размерът е съобразен и с постановените през 2020 г. решения на ЕСПЧ срещу България по дела, касаещи оплаквания по чл. 3 и чл. 13 от КЗПЧОС („И. и Д.“, „И. и др.“) поради лошите условия в местата за задържане. ЕСПЧ е приел, че националните съдилища присъждат прекалено ниски размери на обезщетения, но присъденият в процесния случай размер от 800 лева не може да бъде определен като „прекалено нисък“.

Неоснователно касаторът ГД „ИН“ счита, че в първоинстанционното съдебно производство, при частично отхвърляне на исковата молба Съдът е следвало да му присъди юрисконсултско възнаграждение. Независимо от частичната неоснователност на исковата молба, на ответника не се дължи от страна на ищеца юрисконсултско възнаграждение. Нормите на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 ЗИНЗС са специални, по отношение на чл. 78, ал. 8 ГПК, вр. чл. 144 и чл. 143 АПК и не предвиждат хипотеза за възлагане в тежест на ищеца, на юрисконсултско (адвокатско) възнаграждение, когато искът му бъде отхвърлен. Аргумент, в подкрепа на същия извод е и разпоредбата на чл. 10, ал. 2, изр. първо ЗОДОВ. По делото не са направени разноси, което да налага осъждане на ищеца за такива (чл. 286, ал. 2, предл. първо ЗИНЗС).

Водим от изложените мотиви и на основание чл. 221, ал. 2, предл. първо АПК, вр. чл. 285, ал. 1, изр. второ ЗИНЗС, Административен съд София – град, V^{ти} касационен състав,

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 4255/29.06.2021 г., по адм. дело № 7/2021 г. на

Административен съд София – град, 47^{-ми} състав.

Касационното решение е окончателно, и не подлежи на обжалване и на протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: